

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/206/2005

OSOBISTE SUKCESY I PORAŹKI POLAKÓW W MIJAJĄCYM ROKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Koniec roku sprzyja podsumowaniom i refleksjom dotyczącym zarówno tego, co w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy udało się osiągnąć, co sprawiło najwięcej satysfakcji i radości, jak i tego, czego nie udało się zrealizować, co przysporzyło najwięcej przykrości i rozczarowań.

W grudniowym sondażu¹ zapytaliśmy Polaków, zadając pytania otwarte, o ich osobiste sukcesy i porażki w 2005 roku.

SUKCESY POLAKÓW W MIJAJĄCYM ROKU

Jedna trzecia badanych (33%) przyznała, iż w mijającym roku nie odniosła żadnych sukcesów, nieliczni (6%) nie potrafili wymienić istotnych osiągnięć w 2005 roku.

		CBOS
Osobiste sukcesy w mijającym roku		
Sprawy rodzinne		29%
Osiągnięcia zawodowe		18%
Sukcesy finansowe i inwestycyjne		17%
Sukcesy edukacyjne i samorealizacyjne		13%
Sprawy związane ze stanem zdrowia		6%
Sukcesy sportowe i rekreacyjne		5%
Sukcesy dotyczące życia osobistego		2%
Inne		4%
Trudno powiedzieć		6%
Odmowa odpowiedzi		1%
Brak sukcesów		33%

* Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wymienić swoje osobiste sukcesy w kilku dziedzinach

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (187) zrealizowano w dniach 2-5 grudnia 2005 roku na liczącej 1018 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Za swój osobisty sukces w mijającym roku więcej niż co czwarty ankietowany (**29%**) uznał różnego rodzaju sprawy rodzinne, w tym połowa (15%) określiła tym mianem konkretne osiągnięcia poszczególnych członków najbliższej rodziny, zwłaszcza własnych dzieci (7%). Wśród osobistych sukcesów w życiu rodzinnym najczęściej wymieniano zadowolenie z pożycia małżeńskiego (2%), narodziny dziecka (2%), zawarcie związku małżeńskiego, pojednanie z rodziną oraz poukładanie spraw małżeńskich i rodzinnych, pomoc udzieloną rodzinie (wsparcie materialne i duchowe), jak również pewnego rodzaju stabilizację związaną z brakiem kłopotów rodzinnych (po 1%).

Kolejną dziedziną życia, w której Polacy najczęściej odnosili sukcesy, okazała się sfera zawodowa (**18%**). Co dwudziesty (5%) za największe osiągnięcie w mijającym roku uznał znalezienie pracy. Dla 3% respondentów sukcesem było już samo posiadanie bądź utrzymanie dotychczasowego zatrudnienia. Inne sukcesy Polaków w sferze zawodowej to podwyżki lub nagrody w pracy (2%), awans zawodowy, zmiana pracy, powrót do zawodu, samorealizacja zawodowa oraz satysfakcja z pracy (po 1%).

Ważną płaszczyzną osobistych osiągnięć w roku 2005 była też sfera finansowa i inwestycyjna (**17%**). Ankietowani stosunkowo często wspominali o konkretnych inwestycjach budowlanych bądź remontowych (6%), zakupie lub wymianie samochodu (3%), kupnie domu lub mieszkania (2%), nabyciu różnego rodzaju sprzętu domowego (2%), inwestycjach rolnych (1%), a także o różnego typu dodatkowych dochodach, spłacie długów oraz ogólnej stabilizacji finansowej (po 1%).

Sukcesy w sferze edukacyjnej oraz osiągnięcia związane z samorealizacją, o których mówił co ósmy badany (**13%**), dotyczą głównie takich kwestii, jak: kontynuacja nauki - promocja do następnej klasy lub na kolejny rok studiów, zdanie egzaminów do szkoły lub na studia, dobre wyniki w nauce, ukończenie szkoły lub studiów, ale także zdanie egzaminu na prawo jazdy czy też ukończenie innych kursów zawodowych lub specjalistycznych.

Stosunkowo rzadziej Polacy wymieniali sukcesy dotyczące zdrowia (**6%**), mówiąc m.in. o jego stabilnym stanie (3%) lub poprawie (2%), jak również sukcesy związane ze sportem i rekreacją (**5%**), takie jak: wyjazdy zagraniczne, udany urlop lub wczasy (po 2%) czy też konkretne osiągnięcia sportowe (1%).

Nieliczni respondenci (**2%**) do swych największych sukcesów w mijającym roku zaliczali różnego rodzaju sprawy osobiste oraz związane z życiem towarzyskim. Były to m.in.: poznanie partnera lub partnerki oraz nowe przyjaźnie i znajomości.

Do pozostałych sukcesów odniesionych w 2005 roku (**4%**) Polacy zaliczali m.in. takie sprawy, jak ogólne zadowolenie z życia czy też osiągnięcia na płaszczyźnie politycznej i społecznej.

Postrzeganie konkretnych wydarzeń mijającego roku w kategoriach sukcesu jest wyraźnie zróżnicowane ze względu na poszczególne cechy socjodemograficzne respondentów. Jak się okazuje, wraz z wiekiem wyraźnie wzrasta odsetek osób twierdzących, iż kończący się rok 2005 nie przyniósł im niczego, co mogliby zaliczyć do osobistych sukcesów. Odwrotna zależność związana jest natomiast z takimi cechami, jak wykształcenie oraz ocena własnych warunków materialnych. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia oraz lepszą oceną własnej sytuacji materialnej zmniejsza się odsetek respondentów, którzy we własnym przekonaniu niczego istotnego w mijającym roku nie osiągnęli i którym nic nie sprawiło wyraźnej radości lub satysfakcji.

Mówiąc o osobistych sukcesach w 2005 roku kobiety częściej wymieniały kwestie rodzinne, mężczyźni natomiast chętniej podkreślali sprawy zawodowe. Najmłodsi respondenci (do 24 lat) najczęściej mówili o osiągnięciach w dziedzinie edukacji, a nieco starsi - częściej niż inni - o sukcesach zawodowych i finansowych. Osoby najstarsze stosunkowo częściej niż najmłodsze mówiły w kategoriach sukcesu o stanie swojego zdrowia.

Mieszkańcy największych aglomeracji częściej niż badani mieszkający na wsi i w małych miastach wskazywali na sukcesy zawodowe oraz sportowe i rekreacyjne. Gospodynie domowe podkreślały kwestie rodzinne, emeryci i renciści - zdrowotne, a uczniowie i studenci - edukacyjne oraz sportowe i rekreacyjne.

Osoby najwięcej zarabiające oraz najlepiej oceniające własny status materialny częściej niż respondenci o najniższych dochodach i niezadowolającej sytuacji materialnej wymieniały sukcesy niemal we wszystkich dziedzinach życia.

PORAŻKI POLAKÓW W MIJAJĄCYM ROKU

Niemal połowa badanych (46%) przyznała, że upływający rok nie wiązał się z żadnymi istotnymi wydarzeniami, które mogliby określić mianem osobistej porażki, nieliczni (6%) nie potrafili powiedzieć, czy doznali jakichkolwiek niepowodzeń.

Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie o to, czego nie udało im się osiągnąć w 2005 roku, co sprawiło im osobiście najwięcej przykrości, najczęściej wymieniali różnego rodzaju porażki zawodowe (**16%**). Połowę z nich (8%) stanowiły problemy związane

z brakiem pracy oraz kłopoty z jej znalezieniem. Do innych tegorocznych niepowodzeń w sferze zawodowej Polacy zaliczali utratę pracy (3%), trudności ze zmianą pracy, a także zbyt niskie dochody (po 1%).

		CBOS
Osobiste porażki w mijającym roku		
Porażki zawodowe		16%
Sprawy rodzinne		12%
Porażki finansowe i inwestycyjne		11%
Problemy zdrowotne		9%
Porażki towarzyskie i emocjonalne		3%
Porażki edukacyjne i samorealizacyjne		2%
Inne		5%
Trudno powiedzieć		6%
Odmowa odpowiedzi		1%
Brak porażek		46%

* Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wymienić swoje osobiste porażki w kilku dziedzinach

Co ósmy badany (**12%**) wśród największych osobistych niepowodzeń w mijającym roku wymieniał różnego rodzaju kwestie rodzinne - najczęściej konkretne problemy najbliższych członków rodziny (9%), głównie zdrowotne (4%). Do osobistych porażek w sferze życia rodzinnego zaliczano również takie sprawy, jak rozpad małżeństwa oraz różnego rodzaju konflikty z rodziną (po 1%).

Istotną płaszczyzną osobistych niepowodzeń Polaków w 2005 roku okazała się sfera finansowa i inwestycyjna (**11%**), a więc kłopoty materialne (5%), niedokonanie planowanych inwestycji (2%), utrata dodatkowych lub podstawowych źródeł dochodów czy też problemy ze spłatą długów (po 1%).

Do największych porażek w mijającym roku **9%** badanych zaliczyło problemy zdrowotne, większość z nich (8%) mówiła o pogorszeniu się stanu zdrowia i chorobach, pozostali - o wypadkach i kontuzjach, problemach z dostępem do służby zdrowia oraz o nałogach.

Respondenci najrzadziej wspominali o niepowodzeniach w sferze towarzyskiej i emocjonalnej (3%), w tym m.in. o rozpadzie związku partnerskiego, zachwianiu relacji z innymi osobami, o śmierci bliskiej osoby spoza rodziny (po 1%), oraz o porażkach w dziedzinie edukacji i samorealizacji (2%), takich jak: niepowodzenia w nauce, problemy egzaminacyjne, niewłaściwe decyzje edukacyjne.

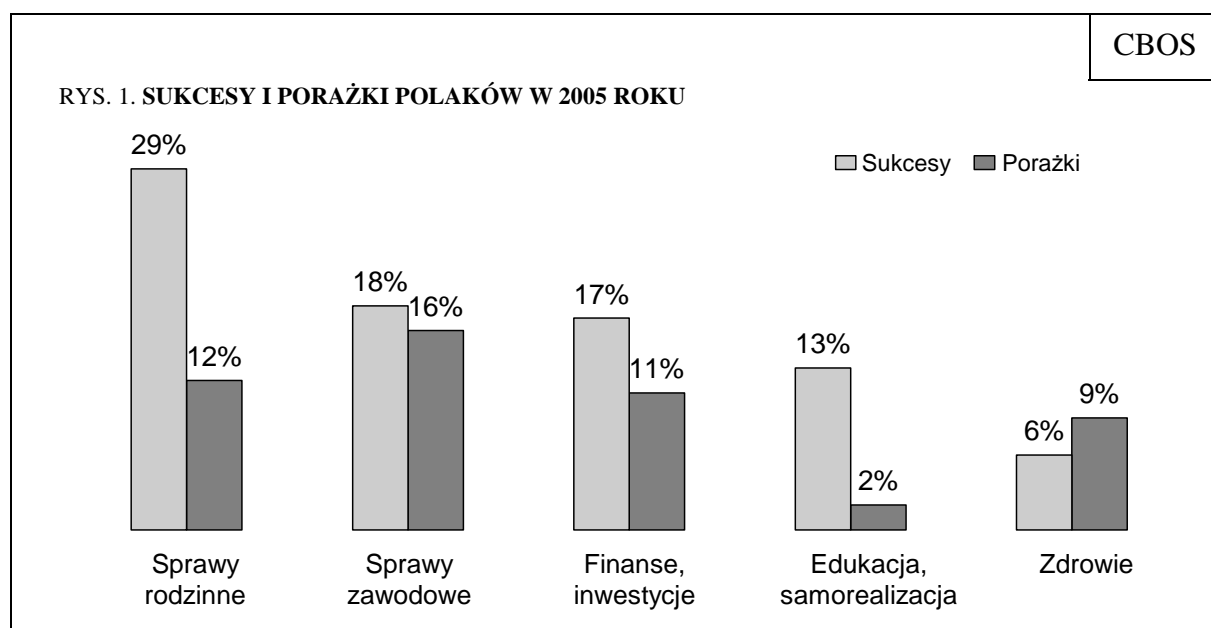
Wśród pozostałych niepowodzeń (5%), określanych przez respondentów jako osobiste, znalazły się m.in. problemy w gospodarstwie rolnym, kwestie polityczne i urzędowe.

Do porażek najczęściej przyznawali się mieszkańcy największych miast, bezrobotni, osoby najmniej zarabiające oraz subiektywnie najgorzej oceniające własny status materialny.

O niepowodzeniach rodzinnych i finansowych stosunkowo częściej mówiły kobiety niż mężczyźni, oni zaś częściej wspominali o porażkach zawodowych. Najmłodszy respondenci przyznawali się głównie do niepowodzeń w sferze edukacyjnej i zawodowej, osoby w średnim wieku mówiły przede wszystkim o porażkach rodzinnych, zawodowych i finansowych, a najstarsi ankietowani o problemach zdrowotnych i rodzinnych.

Mówiąc o osobistych porażkach renciści i emeryci częściej niż pozostali wymieniali kwestie zdrowotne, bezrobotni - sprawy zawodowe i finansowe, a uczniowie i studenci - problemy edukacyjne.

Gorsza ocena własnego statusu materialnego sprzyja częstszemu postrzeganiu porażek w dziedzinie zdrowia, spraw rodzinnych, a przede wszystkim w sferze zawodowej i finansowej.

Pomimo licznych trudności i niepowodzeń, o których Polacy wspominali podsumowując mijający rok, bilans osobistych zysków i strat wypadł dość pozytywnie. Wbrew powszechnie panującemu przekonaniu o pesymistycznym usposobieniu rodaków i ich skłonności do narzekań, okazało się, że mijający rok znacznie częściej postrzegają w kategoriach sukcesów niż porażek.

Opracował
Rafał BOGUSZEWSKI

A N E K S

Osobiste sukcesy Polaków w mijającym roku

SUKCESY ZWIĄZANE Z ŻYCIEM RODZINNYM	29%
Stricte osobiste	8%
- urodzenie dziecka	2,4%
- zadowolenie z pożycia małżeńskiego	1,5%
- zawarcie związku małżeńskiego	1,0%
- brak kłopotów rodzinnych, stabilizacja rodzinna	0,8%
- pomoc udzielana rodzinie, np. wsparcie finansowe, opieka nad wnukami, podtrzymywanie na duchu	0,6%
- pojednanie w rodzinie, poukładanie spraw małżeńskich i rodzinnych	0,5%
- wychowywanie dziecka (dzieci)	0,4%
- uzyskanie rozwodu	0,3%
- zajście w ciążę, oczekiwanie potomstwa	0,2%
- więcej czasu dla rodziny, rodzinne wyjazdy, wspólne urlopy, wakacje itp.	0,2%
- wyprawienie wesela dzieciom, inne imprezy rodzinne	0,2%
- zapewnienie bytu rodzinie, sprawdzenie się jako głowa rodziny	0,2%
Osiągnięcia członków rodziny, uznawane za własny sukces	15%
- konkretne sukcesy dzieci	7,0%
- zdrowie najbliższych członków rodziny	2,7%
- narodziny wnuka (wnuków)	2,5%
- związek małżeński dzieci	1,2%
- konkretne sukcesy współmałżonka	0,8%
- konkretne sukcesy wnuków (prawników)	0,6%
- sukcesy i osiągnięcia dotyczące dalszej rodziny	0,1%
Ogólne hasła dotyczące sukcesów w życiu rodzinnym	6%
- dzieci (córka/syn), szczęście dzieci, zadowolenie z dzieci	2,8%
- rodzina, życie rodzinne, zadowolenie z rodziny, udane życie rodzinne	1,7%
- wnuki, zadowolenie z wnuków	1,5%
SUKCESY ZWIĄZANE Z PRACĄ ZAWODOWĄ	18%
- znalezienie pracy	4,5%
- posiadanie stałej pracy	2,8%
- ogólnie: praca, sprawy zawodowe, osiągnięcia w pracy, sukcesy zawodowe	1,9%
- podwyżki, nagrody w pracy	1,5%
- samorealizacja zawodowa, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, spełnianie ambicji zawodowych	1,3%
- awans zawodowy	1,2%
- zmiana pracy	1,1%
- satysfakcja z pracy	1,1%
- posiadanie pracy tymczasowej	0,9%
- rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	0,6%
- utrzymanie/rozwój zakładu pracy	0,6%
- powrót do pracy/do zawodu	0,5%
- przejście na emeryturę	0,3%

SUKCESY FINANSOWE I INWESTYCYJNE	17%
- inwestycje budowlane i remontowe	6,3%
- zakup/wymiana samochodu	2,9%
- inwestycje mieszkaniowe (zakup/zmiana mieszkania lub domu)	1,8%
- ogólnie: lepsza sytuacja finansowa, awans finansowy, stabilizacja finansowa, poprawa warunków materialnych	1,7%
- zakup sprzętu domowego	1,5%
- dodatkowe dochody: spadki, przejęcia domu/gospodarstwa, wyrównania, renty, zasiłki, stypendia socjalne, alimenty, pożyczki	0,8%
- inwestycje rolne	0,8%
- spłata długów, kredytów, pożyczek	0,7%
- inne inwestycje	0,6%
OŚIĄGNIĘCIA EDUKACYJNE ORAZ ZWIĄZANE Z SAMOREALIZACJĄ	13%
- promocja do następnej klasy, zaliczenie kolejnego semestru, roku studiów, kontynuacja nauki	2,0%
- dostanie się do szkoły, zdanie egzaminów na studia, podjęcie studiów	1,9%
- dobre wyniki w nauce: w szkole, na studiach	1,6%
- zdanie matury, zaliczenie egzaminów na studiach	1,6%
- ukończenie szkoły/studiów, obrona pracy licencjackiej/magisterskiej/podyplomowej	1,6%
- zdanie egzaminu na prawo jazdy	1,6%
- ukończenie kursów zawodowych/dokształcających/językowych, zdobycie specjalizacji/certyfikatów itp.	0,6%
- ogólnie: sukcesy naukowe, realizacja planów naukowych, radość z nauki	0,5%
- rozwijanie swoich umiejętności, np. nauka obsługi komputera	0,4%
- konkretne osiągnięcia: stypendium naukowe, wygrane konkursy itp.	0,4%
- nauka języków obcych	0,3%
SUKCESY ZWIĄZANE ZE ZDROWIEM	6%
- stabilny stan zdrowia	3,0%
- poprawa stanu zdrowia	1,5%
- inne konkretne pozytywne wydarzenia i osiągnięcia dotyczące stanu zdrowia, np. pomyślna operacja, przejście rehabilitacji	1,2%
- abstynencja, walka z nałogami	0,2%
SUKCESY SPORTOWE I REKREACYJNE	5%
- wyjazdy zagraniczne	1,9%
- urlop/wczasy/wypoczynek letni/wakacje/rekreacja/wyjazd do sanatorium	1,8%
- osiągnięcia sportowe	1,2%
- ogólnie: podróże, wycieczki	0,4%
SUKCESY W ŻYCIU OSOBISTYM	2%
- poznanie dziewczyny/chłopaka, partnerki/partnera	0,7%
- kontakty towarzyskie, nowe znajomości/przyjaźnie, dobre stosunki z przyjaciółmi/najbliższym otoczeniem	0,7%
- zaręczyny	0,2%
INNE SUKCESY	4%
- ogólne zadowolenie z życia	0,7%
- sukcesy polityczne (np. pomyślność wyborów)	0,5%
- działalność społeczna/charytatywna/polityczna	0,3%
- zakończenie służby wojskowej, powrót z misji wojskowej	0,2%
Inne odpowiedzi związane z konkretnymi osobistymi sukcesami	1,7%
Odpowiedzi niejasne i nie na temat	0,2%
Trudno powiedzieć	5,7%
Odmowa odpowiedzi	0,6%
Brak sukcesów (nic się nie wydarzyło, nie udało mi się nic osiągnąć)	32,5%

Osobiste porażki Polaków w mijającym roku

PORAŻKI ZAWODOWE	16%
- brak pracy/problemy ze znalezieniem pracy	7,8%
- utrata pracy	2,7%
- problemy ze zmianą pracy	1,3%
- zbyt niskie dochody z pracy	1,1%
- degradacja w pracy/redukcja etatu/zagrożenie utratą pracy	0,7%
- ogólnie: porażki zawodowe	0,7%
- porażki związane z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej	0,6%
- brak satysfakcji z pracy	0,5%
- wypadki i wpadki w pracy	0,2%
PORAŻKI ZWIĄZANE Z ŻYCIEM RODZINNYM	12%
Stricte osobiste	3%
- rozpad małżeństwa/rozwód	0,7%
- ogólne hasła dotyczące porażek w życiu rodzinnym: problemy rodzinne, niepowodzenia w domu, brak zgody w domu, konflikty z rodziną	0,7%
- kryzys w małżeństwie	0,3%
- złe stosunki z dziećmi	0,3%
- niewywiązywanie się z obowiązków rodzinnych, niezapewnienie rodzinie godziwego życia itp.	0,3%
- trudności w wychowywaniu dzieci	0,2%
- złe stosunki z rodzicami	0,1%
Niepowodzenia członków rodziny, uznawane za własne porażki	9%
- problemy zdrowotne (choroby) najbliższych członków rodziny	3,7%
- śmierć najbliższych członków rodziny	1,9%
- konkretne niepowodzenia dzieci	1,8%
- konkretne niepowodzenia współmałżonka	1,4%
- konkretne niepowodzenia wnuków	0,1%
- porażki i niepowodzenia dotyczące dalszej rodziny	0,1%
PORAŻKI FINANSOWE I INWESTYCYJNE	11%
- ogólnie: brak pieniędzy, kłopoty finansowe, trudna sytuacja materialna	5,4%
- niedokonanie konkretnych planowanych inwestycji	2,1%
- utrata (brak): renty/zasiłku/stypendium socjalnego/funduszu rodzinnego/dofinansowania itp.	0,9%
- długi, problemy ze spłatą kredytów	0,7%
- zbyt niska renta/emerytura	0,6%
- straty/zniszczenia/kradzieże	0,6%
- zbyt duże wydatki	0,3%
- złe inwestycje, np. niesatysfakcjonująca zmiana zamieszkania	0,1%
PORAŻKI ZWIĄZANE ZE STANEM ZDROWIA	9%
- choroby/pogorszenie stanu zdrowia	7,6%
- wypadki/kontuzje	0,7%
- trudności z dostępem do lekarzy/zabiegów/operacji	0,5%
- problemy z nałogami	0,5%
PORAŻKI NA POLU EDUKACYJNYM ORAZ SAMOREALIZACYJNYM	2%
- niepowodzenia w nauce: niezdane egzaminy/poprawki	1,1%
- przerwanie nauki/niepodjęcie dalszej nauki/urlop dziekański	0,5%
- niezdanie egzaminu na prawo jazdy	0,4%
- niewłaściwe decyzje edukacyjne i samorealizacyjne	0,3%

PORAŻKI TOWARZYSKIE I EMOCJONALNE	3%
- rozpad związku partnerskiego, rozstanie z chłopakiem/dziewczyną	0,7%
- zachwianie relacji z innymi osobami (poza partnerem i rodziną), np. nieporozumienia z sąsiadami, utrata przyjaciół	0,5%
- śmierć bliskiej osoby/przyjaciela	0,5%
- kłótnie z partnerem/partnerką	0,3%
- ogólnie: porażki związane z życiem towarzyskim/partnerskim/osobistym	0,3%
- niechęć do życia/depresja	0,3%
- brak partnera/partnerki na życie	0,1%
INNE PORAŻKI	3%
- niepowodzenia w gospodarstwie rolnym	1,0%
- niepowodzenia polityczne, np. rozczarowanie wynikami wyborów	0,8%
- kwestie urzędowe	0,7%
- kwestie związane z wymiarem sprawiedliwości	0,5%
Inne odpowiedzi związane z konkretnymi osobistymi porażkami	2,2%
Odpowiedzi niezrozumiałe, nie na temat	0,3%
Trudno powiedzieć	6,1%
Odmowa odpowiedzi	1,2%
Brak porażek	46,1%